

Talousarvio vuodelle 2024 sekä talous- ja toimintasuunnitelma vuosille 2024 - 2026

Kunnanhallitus 21.11.2023 § 241

Valmistelija

Taluspäällikkö

Kuntalain 110 §:ssä on säädetty talousarviosta ja –suunnitelmasta seuraavasti:

”Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi eli suunnitelmakaudeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja –suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja –suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja –suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.”

Kunnallisten liikelaitosten taloudesta on kuntalain 120 §:ssä säädetty seuraavasti:

”Kunnallisen liikelaitoksen talouteen sovelletaan kunnan taloutta koskevia säännöksiä kuitenkin siten, että:

- 1) kunnan ja kuntayhtymän liikelaitoksen talousarviosta ja –suunnitelmasta erillisenä osana;
- 2) kunnallisen liikelaitoksen talousarviossa ja –suunnitelmassa on tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosa.”

Kunnan ensi vuoden talousarvioon sekä talous- ja toimintasuunnitelmaan sisältyy kunnan liikelaitoksen ja taseyksiköiden erilliset talousarviot ja toimintasuunnitelmat. Toimintaa ja taloutta on suunniteltu tuloslaskelman, rahoituksen ja investointien näkökulmasta. Liikelaitoksen ja taseyksiköiden rahoituserät ja investoinnit esitetään koko kunnan rahoituslaskelman ja investointiohjelman yhteydessä.

Suunnitelmaan sisältyy voimassa oleva Inarin kunnan elinvoimaohjelma osana toimialojen taloutta ja toimintaa sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelma.

Valtuuston syyskuun lähetekeskustelun jälkeen taloussuunnitteluun on tullut joitakin muutoksia. Toimialat ovat tehneet joitakin tarkennuksia talousarvioraameihinsa. Kuntaliitto päivitti lokakuussa veroennusteensa ja valtionosuuslaskelmansa. Inarin kohdalla verotuloja ennakoidaan kertyvän lähes saman verran kuin kuluvalle vuodelle oli arvioitu. Kuluvan vuoden

toteutuma olisi kuitenkin nousemassa reippaasti arvioidusta. Valtionosuuksiin odotetaan ensi vuodelle hienoista kasvua kuluvaan vuoteen verrattuna.

Ensi vuoden tilikauden tuloksen arvioidaan olevan n. 1,2 milj. euroa ylijäämäinen. Verotuloja Inarissa arvioidaan ensi vuonna kertyvän n. 17,2 milj. euroa ja valtionosuuksia saataneen n. 11,3 milj. euroa. Vuosien 2025 ja 2026 kohdalla on varauduttu TE –palveluiden siirtymiseen kunnan järjestettäväksi. Se näkyy toimintakulujen kasvuna ja vastaavasti valtionosuuksien lisäyksenä.

Ensi vuoden nettoinvestoinnit nousevat aikaisempien vuosien tasosta huomattavasti korkeammaksi ollen n. 6,5 milj. euroa. Isoimpia hankkeita ovat ensi vuonna Sevettijärven koulurakennus, Inarin saamenkielinen päiväkotirakennus, Juutuanvaaran asemakaavalaajennus ja Kaunispään kadun rakentaminen. Koko suunnittelukauden nettoinvestoinnit ovat keskimäärin n. 4,6 milj. euroa, mikä sekin on kohtalaisen korkealla tasolla.

Talousarviolainaa on ensi vuodelle suunniteltu otettavan 2 milj. euroa ja kahdelle seuraavalle vuodelle 1 milj. euroa vuotta kohden. Lainakanta on pysynyt matalana useita vuosia. Investointeja on voitu rahoittaa kassavaroilla. Maksuvalmius säilyy edelleen vahvana, kassan riittävyys on n. 90 päivää.

Kunnanhallitus antoi 19.6.2023 kokouksessaan vuoden 2024 talousarvion sekä talous- ja toimintasuunnitelman 2024 – 2026 laadintaohjeen, jossa on lähdetty siitä, että tuloveroprosentti on 6,40 % ja kiinteistöveroprosentit ovat nykyiset. Suunnitteluajataulun mukaan toimitukset ovat omalta osaltaan tehneet esityksensä käyttötalous- ja investointiosaan ensi vuoden talousarvioksi ja seuraavien kahden vuoden suunnitelmiksi. Valtuusto on käynyt lähetekeskustelun 21.9.2023 talous- ja toimintasuunnitelman perusteista ja sisällöstä. Kunnan johtoryhmä on käsitellyt taloussuunnittelutilannetta syksyn kokouksissaan.

Talousarvion tiedotustilaisuus lehdistölle on kunnanhallituksen käsittelyn jälkeen seuraavana päivänä.

Oheissa on kunnanjohtajan esitys vuoden 2024 talousarvioksi sekä talous- ja toimintasuunnitelmaksi vuosille 2024 – 2026.

Kunnanjohtajan mahdollisesti käsittelyn aikana tekemät päätösehdotuksen muutokset ja kunnanhallituksen tekemät muutokset kirjataan käsittelyyn.

Talous- ja toimintasuunnitelmaa käsiteltäessä kunnanhallituksessa, toimialajohtajat ja talouspäällikkö ovat asiantuntijoina kokouksessa, joka keskeytetään heidän kuulemisensa ajaksi.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Tommi Kasurinen
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle oheisen vuoden 2024 talousarvion sekä vuosien 2024 - 2026 talous- ja toimintasuunnitelman valtuuston hyväksyttäväksi.
	Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.
Käsittely	Toimialajohtajat Ilkka Korhonen (klo 9.08-13.08) ja Reetta-Mari Tammela (klo 9.08-14.25), kiinteistöpäällikkö Jaakko Korppila (klo 9.08-13.08), kehitysjohtaja Henna Kontsas (klo 9.08-14.25) sekä talouspäällikkö Pirjo Kyrö (klo 9.08-14.25) olivat asiantuntijoina paikalla. Kokous keskeytettiin kuulemisten ajaksi.

Kunnanhallitus kävi talousarvion läpi.

Maritta Mäenpää ehdotti Anna Roosin kannattamana, että kunnanhallituksen kehittämis- ja yhteistyöhankkeissa olevaa Siidan toiminta-avustusta korotetaan 60 000 euroon. Koska oli tehty päätösehdotuksesta poikkeava kannatettu ehdotus, puheenjohtaja esitti suoritettavaksi äänestyksen, joka päätettiin toimittaa nimenhuudolla.

Hän teki seuraavan äänestysesityksen:

Ne, jotka kannattavat esittelijän päätösehdotusta, äänestävät "jaa", jos "ei" voittaa, on Maritta Mäenpään ehdotus tullut päätökseksi. Äänestysesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Toimitetussa äänestyksessä annettiin 9 ääntä: 7 jaa-ääntä ja 2 ei-ääntä. Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä 2.

Puheenjohtaja totesi **päätökseksi tulleen** kunnanjohtajan päätösehdotus.

2.2.1 Kuntatalous

s. 15 tekstimuutos: Saamenkielisten palvelujen tarjoaminen on Inarin kunnalle tärkeää ja laadukkaiden saamenkieliset palvelut nähdäänkin Inarin vahvuutena. Palveluiden toteuttamiseen ja kehittämiseen kunta saa avustuksia.

3.4 Sivistyslautakunta

s. 34 Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet, Toimintaympäristön kehittämisen toimenpiteeksi: Kunta perustaa työryhmän, jonka tehtävänä on tehdä toimenpide-esityksiä saamenkielisen varhaiskasvatuksen ja opetuksen kehittämiseksi Inarin kunnassa.

3.4.1 Varhaiskasvatus

s. 37-38 Palvelusuunnitelma tekstimuutos: Pohjoissaamenkielistä äidinkielistä varhaiskasvatusta järjestetään Ivalon ja Inarin päiväkodeissa sekä muualla tarpeen mukaan.

Äidinkieliselle inarinsaamenkieliselle tai koltansaamenkieliselle lapselle järjestetään kielipesätoiminnan vaihtoehtona äidinkielisille lapsille tarkoitettua varhaiskasvatusta tarpeen mukaan.

Lisäksi sovitut tekniset muutokset.

Kunnanjohtajan
muutettu ehdotus:

Yleiskaavoitukseen yhteensä 60 000 euron määräraha kehittämis- ja yhteistyöhankkeisiin ja investointiohjelmaan tilapalvelulle lisätään jäähallin suunnittelumääräraha 10 000 euroa vuodelle 2024 ja 10 000 € vuodelle 2025.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan ehdotuksen edellä mainituin muutoksin.

Valtuustolle

Lisätietoja: talouspäällikkö Pirjo Kyrö, puh. 040 517 5042,
pirjo.kyro@inari.fi

Ohessa on Inarin kunnan talousarvio vuodelle 2024 sekä talous – ja toimintasuunnitelma vuosille 2024 - 2026 ja kunnanhallituksen 21.11.2023 § 241 äänestysluettelo.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää valtuustolle oheisen vuoden 2024 talousarvion sekä vuosien 2024 - 2026 talous- ja toimintasuunnitelman valtuuston hyväksyttäväksi.

Käsittely

Kunnanjohtaja esitteli ensi vuoden talousarviota sekä talous- ja toimintasuunnitelmaa vuosille 2024-2026.

Valtuustoryhmät pitivät ryhmäpuheenvuorot seuraavassa järjestyksessä:

- Kokoomuksen valtuustoryhmän puheenvuoron piti Janne Hannola
- Inarin Keskustan valtuustoryhmän puheenvuoron piti Arto Leivo
- SDP:n valtuustoryhmän puheenvuoron piti Jaana Seipiharju
- Vihreiden valtuustoryhmän puheenvuoron piti Pirita Näkkäljärvi.

Aslak Pekkala poistui kokouksesta klo 16.25 tämän pykälän käsittelyn aikana.

Anni Koivisto esitti Pirita Näkkäljärven kannattamana, että sivulle 38 ensimmäisen kappaleen loppuun lisätään: Kunta mahdollisuuksien mukaan edistää koltansaamenkielistä varhaiskasvatusta Ivalossa ja parantaa erityisesti koltansaamenkielisten äidinkielisten lasten oikeutta äidinkielisille tarkoitettuun varhaiskasvatukseen.

Valtuusto hyväksyi esityksen yksimielisesti.

Anni Koivisto esitti Pirita Näkkäljärven kannattamana, että sivulle 26, jossa kuvataan onnistuneen edunvalvonnan toimenpiteitä, lisätään: paikallisten metsästysoikeuksien vahvistaminen.

Valtuusto hyväksyi esityksen yksimielisesti.

Pirita Näkkäljärvi esitti Anni Koiviston kannattamana, että sivulta 87 poistetaan Inarin Vuopajanniemen suunnitelma, koska vuosille 2024-26 on budjetoitu 0 euroa. Todettiin, että talousarviossa on aina näkyvillä käsittelyvuoden (2023) investoinnit, vaikka niihin ei olisikaan merkitty määrärahoja talousarviovuodelle tai suunnitteluvuosille.

Pirita Näkkäljärvi esitti Timo Väisäsen ja Anni Koiviston kannattamana, että talousarvioon lisätään Siidan toiminta-avustukseen 10 000 euroa, jolloin toiminta-avustus olisi yhteensä 60 000 euroa.

Koska oli tehty päätösehdotuksesta poikkeava kannatettu ehdotus, puheenjohtaja esitti suoritettavaksi äänestyksen, joka päätettiin toimittaa nimenhuudolla seuraavassa järjestyksessä:

Ne, jotka kannattavat kunnanhallituksen päätösehdotusta, äänestävät "jaa", jos "ei" voittaa, on Pirita Näkkäljärven ehdotus tullut päätökseksi. Äänestysesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Toimitetussa äänestyksessä annettiin 25 ääntä: 17 jaa-ääntä, 6 ei-ääntä ja 2 tyhjää. Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä 2.

Puheenjohtaja totesi päätökseksi tulleen kunnanhallituksen päätösehdotuksen.

Valtuutettu Pirita Näkkäljärvi pyysi merkitsemään pöytäkirjaan eriävän mielipiteensä. Pirita Näkkäljärven eriävän mielipiteen perustelut ovat liitteenä 3.

Päätös

Valtuusto hyväksyi kunnanhallituksen ehdotuksen vuoden 2024 talousarvioksi sekä vuosien 2022-2024 talous- ja toimintasuunnitelmaksi käsittelyssä mainituin lisäyksin.

Lisätietoja: hallintojohtaja Mari Palolahti, puh. 040 522 1214,
mari.palolahti@inari.fi
